

4.2. Odrobina korpo – spółki kapitałowe

Spółki kapitałowe (z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne) są formą działalności stosowaną zwykle do prowadzenia dużych przedsiębiorstw; ich funkcjonowanie reguluje kodeks spółek handlowych – <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20000941037>.

W przeciwieństwie do spółek osobowych mają osobowość prawną, kapitał zakładowy, a ich akcjonariusze są wyłączeni z odpowiedzialności za zobowiązania.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

 Założycielami spółki z ograniczoną odpowiedzialnością mogą być:

- osoby fizyczne,
- osoby prawne,
- jednostki bez osobowości prawnej (np. spółka jawna).

Minimalny kapitał zakładowy takiej spółki to 5 tys. zł, a wkłady mogą być wnoszone gotówką lub w formie aportów o wartości co najmniej 50 zł.

Umowa spółki musi zostać zawarta w formie aktu notarialnego. Osobowość prawną uzyskuje w momencie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) – www.ekrs.pl. Wpis ogłaszany jest w Monitorze Sądowym i Gospodarczym www.imsig.pl. Możliwa jest też rejestracja spółki przez Internet.

Wspólnicy mają m.in.:

- prawo głosu,
- prawo udziału w zyskach (dywidendy),

Spółki kapitałowe:

Z ograniczoną odpowiedzialnością

- Posiada osobowość prawną
- Wspólnicy ponoszą odpowiedzialność do wysokości wniesionych wkładów
- Powstaje po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego
- Będziecie prowadzić pełną rachunkowość
- Musicie posiadać minimalny kapitał własny 5 tys. zł
- Posiada organy
- Płaci podatek CIT

Akcyjna

- Posiada osobowość prawną
- Podstawą funkcjonowania jest obieg akcji
- Akcjonariusz ponosi ryzyko do wniesionego składu (cena akcji)
- Powstaje po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego
- Będziecie prowadzić pełną rachunkowość
- Musicie posiadać minimalny kapitał własny 100 tys. zł
- Posiada organy
- Płaci podatek CIT

- uczestnictwa w zgromadzeniu wspólników,
- nadzoru nad działalnością spółki,
- prawo do kontroli ksiąg i dokumentów.

Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością zarządzają:

- zgromadzenie wspólników (stanowi najwyższą władzę spółki, podejmuje decyzje bezwzględną większością głosów i wybiera m.in. zarząd),
- zarząd (prowadzi sprawy spółki i ją reprezentuje),
- rada nadzorcza (jej powołanie jest obowiązkowe, gdy kapitał zakładowy przekracza 500 tys. zł, a wspólników jest więcej niż 25, a także gdy jest to spółka powstała ze spółki Skarbu Państwa).

Odpowiedzialność

Udziałowcy spółki ponoszą odpowiedzialność ograniczoną do wartości wniesionych przez nich wkładów (ryzyko gospodarcze).

Należy pamiętać, że jeśli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania, chyba że udowodnią, że wniosek o ogłoszenie upadłości przedstawili w odpowiednim czasie.

Udziałowcom przysługuje prawo do dywidendy po wypracowaniu zysku netto przez spółkę. Zasady jej wypłacania reguluje umowa spółki.

Dywidenda opodatkowana jest podatkiem dochodowym w wysokości 19 proc. a płacą ją zarówno osoby fizyczne, jak i prawne. Spółka jest podatnikiem podatku od osób prawnych (CIT), który wynosi 19 proc. Obniżona stawka CIT dla małych firm wynosi 15 proc.

Spółka akcyjna

Najbardziej rozbudowaną i prawnie chronioną formą działalności gospodarczej jest spółka akcyjna; podstawą jej funkcjonowania jest obieg akcji będących w posiadaniu akcjonariuszy. Kapitał zakładowy składa się z wkładów założycieli-współwłaścicieli spółki. Spółki akcyjne funkcjonują na podstawie przepisów kodeksu spółek handlowych.

Osobowość prawną nabywa w chwili wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) – www.ekrs.pl, a wpis jest ogłaszany w Monitorze Sądowym i Gospodarczym – www.imsig.pl.

Akcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki, ryzyko ponoszą jedynie do wysokości wniesionego kapitału.

Kapitał

Kapitał zakładowy tych spółek to co najmniej 100 tys. zł, a minimalna wartość nominalna akcji to 1 grosz.

Akcje mogą być: imienne i na okaziciela, aportowe i gotówkowe, zwykłe i uprzywilejowane; są niepodzielne, cena emisyjna nie może być niższa od nominalnej. Zysk spółki dzielony jest proporcjonalnie do wysokości posiadanych udziałów.

Organami spółki są:

- zarząd – powoływany maksymalnie na pięć lat, reprezentuje spółkę na zewnątrz i prowadzi jej sprawy,
- rada nadzorcza – nadzoruje zarząd, składa się z co najmniej trzech osób, w spółkach publicznych – co najmniej pięć osób, powoływanych i odwoływanych przez zgromadzenie akcjonariuszy,
- walne zgromadzenie.

Spółki akcyjne są opodatkowane podatkiem CIT (19 proc. lub 15 proc.), a akcjonariusze płacą podatek dochodowy (19 proc.) od wypłacanych im dywidend. Spółka akcyjna może być notowana na giełdzie.

Do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) jest wpisanych:	
spółek z ograniczoną odpowiedzialnością	330 557
spółek akcyjnych	9 174

Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości (stan na X 2016)